Prizma
PRIRODOSLOVNA OSNOVNA ŠKOLA

VODIČ ZA RODITELJE

Obrazovni pristup i program škole

Visoka očekivanja i snažna podrška

Prirodoslovna osnovna škola Prizma, Ksaver
Ulica Matije Jandrića 42
10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 1 4837 079
+385 99 466 9999
Email: skola@prizmazagreb.com
www.prizmazagreb.com

Dragi roditelji,

Prizma je nastala iz dugogodišnje želje da kvalitetan obrazovni rad koji petnaest godina razvijamo u Malenim talentima nastavimo i u osnovnoj školi. Gradimo obrazovni pristup u kojem stručni i nastavni tim poznaje svakog učenika, prepoznaje njegove mogućnosti te pažljivo prati njegov napredak. Praćenje djeteta i pravodobno reagiranje na njegove razvojne i obrazovne potrebe okosnica su našeg rada: tako stvaramo uvjete da učenici steknu sigurno znanje i u punoj mjeri razviju svoje sposobnosti.

U predškolskom razdoblju svakodnevno gledamo s koliko radosti i interesa djeca uče kroz igru, kako nesputano postavljaju pitanja i kako se vesele izazovima. Želimo da taj interes zadrže i nastave razvijati i u školi. Da, od djece puno očekujemo jer znamo da mogu, a pružamo im i punu podršku da uspiju! Očekujemo od njih trud, ustrajnost i sve veću samostalnost, a dajemo im svu svoju pažnju, vrijeme za razumijevanje i isprobavanje, male razrede, učitelje koji ih dobro poznaju i podršku kad god im zatreba. Jer- jednako nam je važno da uče s radošću i povjerenjem u sebe, u okruženju u kojem se osjećaju sigurno i prihvaćeno i u kojem odrastaju uz empatiju i prijateljstvo.

U ovom vodiču opisali smo kako poučavamo, kako pratimo napredak učenika i kako surađujemo s roditeljima. Nadam se da će vam pomoći upoznati Prizmu i prepoznati je kao mjesto u kojem vaše dijete može **učiti s radošću, napredovati sa sigurnošću i graditi čvrste temelje za daljnje obrazovanje**.

Tamara Skala
Osnivačica Prirodoslovne osnovne škole Prizma

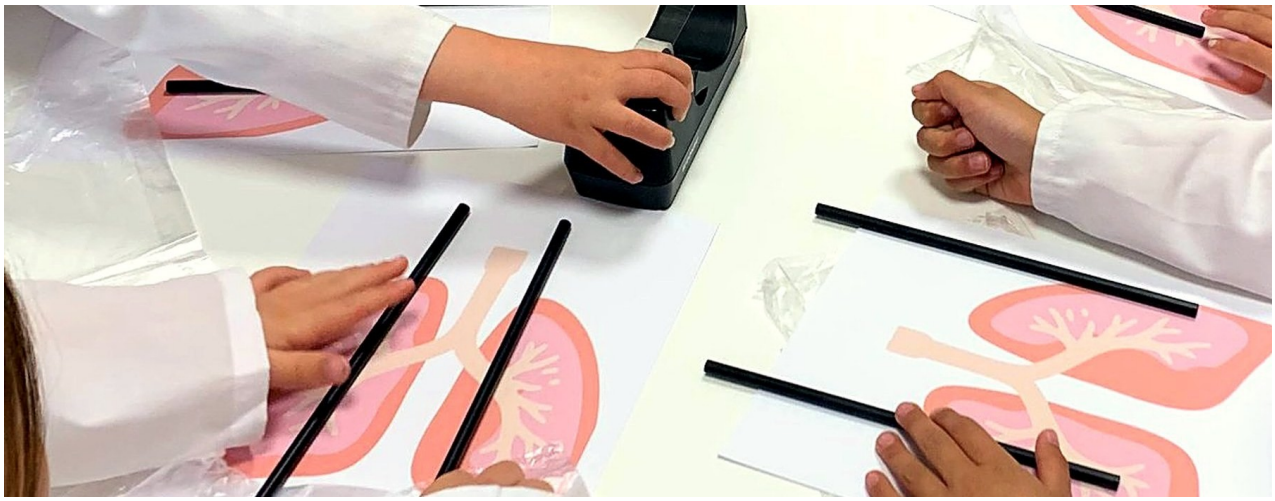
VISOKA OČEKIVANJA I SNAŽNA PODRŠKA

„Od djece puno očekujemo jer znamo da mogu, a pružamo im i punu podršku da uspiju.”

Sadržaj

01	Misija Prirodoslovne osnovne škole Prizma	4
02	Kurikulum	5
03	Samostalno učenje i kritičko mišljenje	9
04	Praćenje i podrška razvoju potencijala	10
05	Školski kodeks	12
06	Odgoj, sigurnost i odgovornost	13
07	Nastavnici, mentori i stručni tim u Prizmi	14
08	Suradnja s roditeljima	14
09	Prvi razred u Prizmi	15

01 Misija Prirodoslovne osnovne škole Prizma

Misija Prirodoslovne osnovne škole Prizma jest pružiti učenicima čvrst temelj znanja i sposobnosti za nastavak obrazovanja u željenoj srednjoj školi. Vodimo se ciljem da naši učenici osnovnu školu završe s pozitivnim iskustvom, motivacijom za učenje i povjerenjem u vlastite mogućnosti, spremni uspješno nastaviti svoj obrazovni i životni put.

Uz **sigurno znanje** utemeljeno na razumijevanju, cilj nam je da naši učenici tijekom školovanja razvijaju:

- logičko i kritičko mišljenje
- samostalnost i proaktivnost u rješavanju problemskih izazova
- samostalnost, inicijativu i organiziranost u učenju
- jasnu, argumentiranu i obzirnu komunikaciju
- empatiju, spremnost na suradnju i poštovanje prema drugima
- odgovornost prema sebi i svom okruženju
- ustrajnost i otpornost

Želimo da uz kvalitetno znanje i podršku tijekom odrastanja izrastu u samopouzdane, odgovorne i samostalne mlade ljude.

Za kvalitetu obrazovanja presudni su nastavnici i stručni suradnici koji svakodnevno rade s učenicima. Stoga gradimo nastavni i stručni tim koji će učenike dobro poznavati i pratiti, postavljati visoka očekivanja i pružati im podršku da ih dosegnu, prateći pritom suvremene spoznaje o učenju i poučavanju.

Kvalitetu rada u Prizmi gradimo na međusobno povezanim elementima:

OBOGAĆENI PROGRAM + **POUČAVANJE KOJE POTIČE AKTIVNO UČENJE** + **SUSTAVNO PRAĆENJE RAZVOJA UČENIKA** + **SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ**

Obogaćeni program, dio školskog kurikuluma Prizme, povezuje hrvatski nacionalni kurikulum s Oxford International Curriculumom te osigurava dodatno vrijeme za produbljivanje, povezivanje i primjenu znanja.
Nastava se provodi na način koji potiče razumijevanje i istraživanje, logičko, analitičko, kreativno i kritičko mišljenje te primjenu znanja, uz učiteljevo vodstvo i postupno povećavanje samostalnosti.
Razvoj učenika pratimo sustavno, kako bismo prepoznali njihove interese i potencijale, pružili im podršku u područjima u kojima im je potrebna kao i produbljivanje znanja kada su spremni za više.
Briga o socio-emocionalnom razvoju dio je redovitih radionica tijekom cijele osnovne škole i tako gradi temelj stabilnih i pozitivnih odnosa među učenicima.

Razvijamo školu visokih obrazovnih standarda s ciljem da se svako dijete osjeća sigurno i prihvaćeno, rado uči te ima priliku razvijati svoje interese i sposobnosti do punog izražaja.

02 Kurikulum

Hrvatski nacionalni kurikulum i obogaćeni program Prizme

Kurikulum Prirodoslovne osnovne škole Prizma temelji se na **hrvatskom nacionalnom kurikulumu**. Nastavu planiramo i provodimo u skladu s njegovim odgojno-obrazovnim ishodima, uz naglasak na razumijevanje, povezivanje i primjenu znanja. Redovitu nastavu nadograđujemo obogaćenim programom koji učenicima pruža dodatno vrijeme za produbljivanje sadržaja, istraživanje i rješavanje složenijih zadataka.

U planiranju obogaćenog programa oslanjamo se na **Oxford International Curriculum** čiji ishodi, smjernice za poučavanje i nastavni materijali podupiru istraživačko učenje, međupredmetno povezivanje i postupno povećavanje zahtjevnosti zadataka. Koristimo ih osobito u matematici, prirodoslovlju i računalstvu, engleskom jeziku te u programu socijalnog i emocionalnog razvoja.

Posebnu pozornost posvećujemo razumijevanju pročitanoga, jasnom pisanom i usmenom izražavanju, matematičkom i prirodoslovnom zaključivanju te samostalnom rješavanju problema. Razvoj tih sposobnosti traži kontinuitet poučavanja i odgovarajuću podršku. U Prizmi ih osiguravamo usklađenim radom nastavnog i stručnog tima koji sustavno prati napredak učenika. **Mali razredi, do 16 učenika** i rad dvaju učitelja u dijelu nastave omogućuju dobru organizaciju nastave, pravodobnu podršku i prilagodbu zahtjevnosti zadataka.

Nastavne i izvannastavne aktivnosti nadopunjujemo prilikama za druženje i suradnju i izvan razredne sredine. U kooperativnom učenju među generacijama, zajedničkim školskim aktivnostima i ScienceLab Exchangeu učenici stječu širi krug poznanstava i razvijaju sigurnost u novim društvenim situacijama. U projektnoj nastavi izmjenjujemo rad u parovima, skupinama i različitim ulogama. Učitelji prate odnose među učenicima i podupiru uključivanje svakog djeteta, razvoj prijateljstava i osjećaj pripadnosti.

Obogaćeni program

Odabranim ishodima hrvatskog kurikuluma u Prizmi posvećujemo dodatno vrijeme i pažnju kako bi ih učenici što kvalitetnije ostvarili i nadogradili.

Program obuhvaća četiri područja:

A. **Prirodoslovlje, matematika i tehnologija** (ScienceLab, MathLab, TehnoLab, Computing)
B. **Jezik, komunikacija i stvaralaštvo** (Razredna i Školska tribina, English Plus, Kreativa)
C. **Razvoj socijalnih i emocionalnih vještina** (Kooperativno učenje, Emocionalni kompas)
D. Kretanje i sport

Obogaćeni program sastavni je dio redovite nastave za sve učenike. Iznimka su preporučeni programi TehnoLab, Computing i Kreativa: preporučujemo ih svim učenicima, a sudjelovanje je po izboru.

Napredak u obogaćenom programu pratimo opisno, bez ocjena.

Tablica prikazuje kako se obogaćeni program nadovezuje na obvezne predmete i međupredmetne teme (MPT) hrvatskog kurikuluma te koje razvojne ciljeve dodatno podupire.

Predmeti i međupredmetne teme hrvatskog kurikuluma	Obogaćeni program Prizme, *okvirna satnica*	Razvojni ciljevi obogaćenog programa za učenike
Matematika *(1.–8.)*	**MathLab** (*1 sat tjedno*)	Učvrstiti matematičko razumijevanje te razvijati samostalnost i sigurnost u rješavanju složenijih problema.
Hrvatski jezik *(1.–8.)*	**Razredna tribina** *(1.–4.)*, **Školska tribina** *(5.–8.) (1–2 sata tjedno)*	Poticati ljubav prema čitanju, graditi sigurno čitanje s razumijevanjem te razvijati jasno, strukturirano i argumentirano pisano i usmeno izražavanje.
Priroda i društvo *(1.–4.)*, **Priroda** *(5.–6.)*, **Biologija, Kemija, Fizika** *(7.–8.)*	**ScienceLab** (*2 sata tjedno)*	Produbljivati razumijevanje prirodnih pojava, razvijati istraživačke vještine i prirodoslovno mišljenje te graditi temelje za kasnije učenje fizike i kemije.
Engleski jezik *(1.–8.)*	**English Plus** *(1 sat tjedno uz redovnu nastavu)*	Razvijati sigurnost u komunikaciji na engleskom jeziku te sposobnost njegova korištenja kao jezika učenja.
Informatika *(izborna 1.–4., obvezna 5.–6., izborna 7.–8.)*, **Tehnička kultura** *(5.–8.)*	**TehnoLab, Computing (preporučeni programi)**	Razvijati računalno i inženjersko razmišljanje te sposobnost osmišljavanja i usavršavanja vlastitih rješenja.
Povijest, Geografija *(5.–8.)*	Međupredmetni projekti, Zagreb kao učionica, Školska tribina	Razvijati razumijevanje povijesnih i geografskih povezanosti i društvenih pojava te kritički razmatrati izvore.
Likovna kultura *(1.–8.)*	Kreativa (preporučeni program)	Razvijati kreativnost i stvaralaštvo.
MPT Učiti kako učiti, Osobni i socijalni razvoj	Reading, Math i Project Buddies	Produbljivati razumijevanje objašnjavanjem drugima te razvijati suradnju i odgovornost za zajednički rezultat.
MPT Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje	**Emocionalni kompas** (Oxford Wellbeing)	Razvijati emocionalnu otpornost i samoregulaciju, empatiju i poštovanje u odnosima s drugima te zdrave navike i ravnotežu između rada i odmora.
MPT Građanski odgoj i obrazovanje Održivi razvoj, Poduzetništvo	Razredna i Školska tribina, projektna nastava, škola u prirodi	Razvijati inicijativu i odgovornost prema zajednici i okolišu te sposobnost planiranja i provedbe zajedničkih projekata.
Tjelesna i zdravstvena kultura *(1.–8.)*	Svakodnevno kretanje i sport	Razvijati motoričke sposobnosti, sigurnost u kretanju i trajnu naviku tjelesne aktivnosti.

A. **Prirodoslovlje, matematika i tehnologija**

Matematiku i prirodoslovlje u Prizmi razvijamo dublje, jer su čvrsti temelji u tim područjima važni za cjelokupno daljnje obrazovanje. Na njima se grade složenija znanja iz matematike, biologije, kemije i

fizike. Istodobno, rad u tim područjima razvija logičko i kreativno mišljenje i zaključivanje te sposobnost rješavanja složenijih problemskih izazova.

- ★ **ScienceLab** *(2 školska sata tjedno)* produbljuje sadržaje Prirode i društva, a u višim razredima Prirode, Biologije, Kemije i Fizike. Osnovne pojmove iz kemije i fizike učenici upoznaju već od prvih razreda, s ciljem da te predmete u 7. razredu dočekaju s razumijevanjem i iskustvom. Program se oslanja na **Oxford International Curriculum za prirodoslovlje**. Istraživačke vještine razvijaju se postupno, od jednostavnijih u nižim razredima do samostalnog planiranja istraživanja, složenijih postupaka i provjere hipoteza u višim razredima. Rad u učionici, STEM laboratoriju i prirodi pomaže učenicima povezati ono što uče sa stvarnim pojavama i razvijati znanstveni način razmišljanja.

  Na ScienceLab se nadovezuje **ScienceLab Exchange**, projekt suradnje s drugim školama i organizacijama. Učenici predstavljaju svoja istraživanja, upoznaju ideje vršnjaka i u mješovitim timovima rješavaju nove izazove. Tako razvijaju iskustvo suradnje i predstavljanja znanja izvan vlastitog razreda.

- ★ **MathLab** *(1 školski sat tjedno)* razvija matematičko razumijevanje kako bi učenici stekli dodatnu sigurnost u predmetnim sadržajima i sigurnije krenuli u rješavanje složenijih problemskih zadataka. Zadaci se prilagođavaju razini znanja svakog učenika, a njihova se zahtjevnost korak po korak povećava, tako da učenici mogu učvrstiti temelje, napredovati vlastitim tempom i s povjerenjem prihvaćati nove matematičke izazove. Učenici koji su za to spremni pripremaju se i za matematička natjecanja.

- ★ **TehnoLab** *(preporučeni program; oko jedan sat tjedno ili projektno, u ciklusima)* interdisciplinarni je program koji povezuje **informatiku, robotiku, osnove fizike i inženjerski način razmišljanja u projektnom i istraživačkom radu**. Učenici primjenjuju znanje iz više područja pri osmišljavanju i izradi praktičnih rješenja. Pritom razvijaju razumijevanje tehnologije, tehničke i konstrukcijske vještine.

  Informatika i računalno razmišljanje razvijaju se postupno. U prvom razredu učenici u TehnoLabu, bez ekrana, razvijaju logičko i računalno razmišljanje. Od 2. do 4. razreda učenici se prema interesu mogu uključiti u izborni program koji se oslanja na **Oxford International Curriculum for Computing**, u kojem na praktičnim projektima upoznaju programiranje, stvaraju digitalne sadržaje i uče odgovorno koristiti tehnologiju. U 5. i 6. razredu svi učenici pohađaju obveznu Informatiku prema hrvatskom kurikulumu, koju nadograđujemo Oxfordovim sadržajima. U 7. i 8. razredu zainteresirani učenici mogu odabrati Informatiku i nastaviti razvijati svoje znanje uz oba kurikuluma.

B. Jezik, komunikacija i stvaralaštvo

Čitanje s razumijevanjem, sposobnost prepoznavanja bitnoga i jasno izražavanje utječu na uspješnost učenika u svim predmetima. Zato razvoju jezičnih i komunikacijskih sposobnosti posvećujemo dodatnu pažnju.

- ★ **Razredna tribina** u nižim i **Školska tribina** u višim razredima *(1–2 školska sata tjedno)* obogaćuju nastavu Hrvatskog jezika. Potičemo razvoj čitanja s razumijevanjem i pisanog izražavanja. Razvijamo i kulturu razgovora: oblikovanje vlastitog stava, slušanje drugih i argumentirano sudjelovanje u raspravi. U višim razredima program uključuje zahtjevnije oblike pisanja (eseji) i debatu.

- ★ **English Plus** dodatni je sat *(1 sat tjedno)* uz redovnu nastavu Engleskog jezika, oslonjen na sadržaje i pristup Oxford International Curriculuma. Cilj je da učenici engleski jezik sve sigurnije koriste za iznošenje i obrazlaganje mišljenja te sudjelovanje u raspravama. Ujedno razvijaju jezične vještine potrebne da se samostalno i s razumijevanjem služe nastavnim materijalima Oxford International Curriculuma u obogaćenom programu.

- ★ **Kreativa** (preporučeni program) povezuje umjetničko izražavanje i praktičan rad u različitim kreativnim projektima. Cilj je da učenici razvijaju vlastite ideje, istražuju načine njihove izvedbe i ostvaruju ih koristeći različite materijale, tehnike i oblike izražavanja. Pritom razvijaju maštu, stvaralačku samostalnost i sposobnost pronalaženja novih rješenja.

C. Razvoj socijalnih i emocionalnih vještina

Uz akademska znanja, poseban naglasak stavljamo na vještine koje učenicima omogućuju da uspješno surađuju, preuzimaju odgovornost i nose se s izazovima. One su dio svakodnevnog rada škole, a dodatno potičemo njihov razvoj programima **Kooperativno učenje** i **Emocionalni kompas**.

- ★ **Kooperativno učenje** provodi se u programima *Reading Buddies, Math Buddies i Project Buddies,* u kojima učenici rade u parovima, s vršnjacima iz razreda ili sa starijim, odnosno mlađim učenicima. Zajedno čitaju, rješavaju matematičke zadatke i vode projekte. Mlađima stariji prijatelji olakšavaju učenje i motiviraju ih, a stariji grade samopouzdanje u ulozi „učitelja". Onaj tko objašnjava mora znanje izložiti, a da bi to mogao, treba se i sam dobro pripremiti. Istodobno svi uče slušati, obrazložiti svoje mišljenje, dogovoriti se i pomoći kad nekome zapne. Kooperativno učenje može se provoditi integrirano u nastavu ili zasebno.

- ★ **Emocionalni kompas** program je socijalnog i emocionalnog razvoja koji se redovito provodi kao dio tjednog školskog rasporeda. Oslanja se na Oxford International Curriculum za Wellbeing, koji dobrobit učenika promatra u četirima područjima: brigu o umu, tijelu, odnosima te o sebi i svijetu oko sebe. Na radionicama učenici uče prepoznati i regulirati svoje emocije, nositi se sa stresom i neuspjehom, razumjeti tuđa gledišta i rješavati sukobe razgovorom. Uče i da se sposobnosti razvijaju trudom te da su izazovi i pogreške sastavni dio učenja.

D. Kretanje i sport

Uz redovnu nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture, koja se prema hrvatskom kurikulumu održava tri sata tjedno u 1.–3. razredu, a od 4. razreda dva sata tjedno, u Prizmi svakoga dana planiramo vrijeme za kretanje. Nastavne cjeline izmjenjuju se s odmorima tijekom kojih učenike potičemo na igru i sportsku aktivnost, a program dopunjuju različiti sportovi, ples i aktivnosti uz glazbu. Organiziramo i dodatne sportske aktivnosti za učenike koji se sportom žele baviti više. Cilj nam je da kretanje bude sastavni dio svakog školskog dana: prilika za razvoj motoričkih sposobnosti, predah između nastavnih cjelina i užitak u zajedničkoj aktivnosti.

03 Samostalno učenje i kritičko mišljenje

Uz znanja koja stječu u redovitoj nastavi i obogaćeni program, učenici trebaju razviti i sposobnost samostalnog učenja. Nastavni proces u Prizmi uključuje i poučavanje učenika kako se pripremiti za nastavu i provjere znanja, organizirati se, učiti s razumijevanjem i procijeniti što su usvojili. Stjecanje ovih vještina veliki je dio uspjeha u učenju, zadovoljstva koje djeca imaju tijekom školovanja i sigurnosti u sebe. Priprema se razlikuje ovisno o dobi i predmetu, stoga svaki učitelj i nastavnik, od prvog do osmog razreda, učenike poučava kako učiti i pripremati se za svoj predmet.

Razvoj vještina samostalnog učenja

1.–3. razred: Temelji učenja

U prvim razredima učenici stječu radne navike i upoznaju jednostavne načine učenja. Potičemo ih da postupno:

- prepoznaju bitno u tekstovima i zadacima
- izrađuju prve bilješke uz pomoć crteža, simbola i kratkih natuknica
- vode uredne bilježnice i brinu o svom priboru
- razvijaju naviku redovitog čitanja, vježbanja i pisanja domaćih zadaća
- postavljaju pitanja kada nešto ne razumiju
- razvijaju pažnju i ustrajnost u radu.

4. razred: Priprema za predmetnu nastavu

Četvrti razred važan je korak prema predmetnoj nastavi. Uz vodstvo učitelja učenici postaju samostalniji u učenju i organizaciji svojih obveza. Potičemo ih da:

- izdvoje bitne informacije i izrade pregledne bilješke i kratke sažetke
- koriste planer i samostalnije rasporede vrijeme učenja
- samoprovjerom prepoznaju što su razumjeli, a što još trebaju pojasniti ili uvježbati
- redovito vježbaju i ponavljaju gradivo

5.–6. razred: Razvoj strategija učenja

U predmetnoj nastavi učenici preuzimaju sve više odgovornosti za svoje učenje. Potičemo ih da:

- samostalno izrađuju bilješke, sažetke i kartice za ponavljanje
- pravovremeno planiraju pripremu za provjere znanja i raspoređuju je na više dana
- ponavljaju gradivo tako da se ispituju sami ili zajedno s prijateljima iz razreda
- biraju način učenja prema predmetu, npr. drugačije uče strani jezik, a drugačije matematiku
- provjeravaju točnost i izvor informacija koje koriste za projekte i referate
- povezuju sadržaje različitih predmeta u projektima i prezentacijama

7.–8. razred: Akademska samostalnost i priprema za srednju školu

U završnim razredima učenike pripremamo za veći opseg gradiva i samostalnost koja će im biti potrebna u srednjoj školi. Potičemo ih da:

- samostalno organiziraju učenje i održavaju kontinuitet rada
- usklađuju više rokova istodobno i planiraju dugoročne obveze poput projekata

- izrađuju bilješke i sažetke prema vlastitim potrebama
- gradivo uče s razumijevanjem
- prepoznaju kada im je potrebna pomoć i pravovremeno je zatraže
- uče kako pripremljeno i smireno pristupiti provjerama znanja
- upoznaju zahtjeve srednjoškolskih programa koji ih zanimaju i, prema potrebi, uz podršku stručnog tima pripreme se za dodatne provjere

Roditelji su važni partneri u ovom procesu. Kako dijete raste i postaje samostalnije, mijenja se i njihova uloga. U prvim razredima zajedno s djetetom uspostavljaju radne navike i dnevni ritam, a zatim mu postupno prepuštaju odgovornost. Cilj je da dijete nauči samostalno učiti, a roditelji i škola mu na tom putu budu oslonac.

Samostalno učenje uključuje i sposobnost prosuđivanja. U svijetu u kojem su informacije i gotovi odgovori lako dostupni, učenike učimo da pažljivo čitaju, postavljaju pitanja, provjeravaju izvore i prepoznaju što još trebaju naučiti. Tako stječu povjerenje u vlastito razmišljanje i naviku da informacije provjere prije nego što ih prihvate ili upotrijebe.

Vrednovanje kao dio učenja

Kratki kvizovi i provjere razumijevanja bez ocjene redovit su dio nastave. Uz njih učenici stječu naviku provjeravanja znanja, a učitelji dobivaju uvid u razinu usvojenosti gradiva i sadržaje kojima treba posvetiti više pozornosti. Učenike poučavamo kako se pripremiti za provjere, pažljivo pročitati zadatke i provjeriti odgovore, kako bi im pristupali sa sve većom sigurnošću. Tako povezujemo vrednovanje za učenje i kao učenje s vrednovanjem naučenoga.

Rezultate i ocjene tumačimo konstruktivno, uz jasnu povratnu informaciju i dogovor o sljedećim koracima. Slabiji rezultat prilika je da učenik uz učitelja prepozna što mu je bilo teško, prilagodi način pripreme i dodatno uvježba gradivo. Roditelje potičemo na isti pristup: razgovor usmjeren na razumijevanje teškoće, ohrabrenje i konkretan plan rada.

Sigurnost u procesu vrednovanja razvijamo od nižih razreda kako bi učenici u predmetnu nastavu ušli spremni za zahtjeve predmetnih učitelja, sigurniji u pripremi za provjere i samostalniji u učenju.

04 Praćenje i podrška razvoju potencijala

Svako dijete ima vlastite sposobnosti i svoj tempo napredovanja. Praćenje nam pomaže da zadatke, izazove i podršku prilagodimo njegovim potrebama i snagama, osobito u obogaćenom programu.

Praćenje se temelji na Prizminom razvojnom kompasu, okviru koji koristimo od predškolskog programa te ga tijekom školovanja prilagođavamo dobi učenika. Učitelji tijekom godine bilježe konkretna opažanja iz nastave, projekata, istraživačkih aktivnosti i individualnog rada: gdje učenik pokazuje izraženu snagu, gdje mu je potrebna podrška.

Na temelju opažanja u redovitim razvojnim presjecima planiramo sljedeće korake i o njima razgovaramo s roditeljima na individualnim susretima, koje organiziramo dvaput godišnje. Na idućem presjeku provjeravamo što je učeniku pomoglo te treba li podršku ili izazove prilagoditi.

Pratimo:

- razumijevanje gradiva i primjenu znanja
- izražavanje znanja: objašnjavanje, obrazlaganje i argumentiranje
- znatiželju i istraživačko mišljenje
- samoregulaciju, samostalnost i odgovornost
- ustrajnost i suočavanje s izazovima
- suradnju te socijalne i emocionalne vještine
- povjerenje u vlastite sposobnosti te osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti u školi

Podrška u izazovnim područjima

Kada učenik u nekom području treba više vremena ili pomoći, učitelj to pravodobno prepoznaje i prilagođava pristup i zadatke. U obogaćenom programu učenik tada gradivo može svladati na drukčiji način, u manjoj skupini, uz dodatnu vježbu i jačanje vještina učenja. Prema potrebi uključuje se stručni tim, koji s učiteljem dogovara korake podrške i prati učenikov napredak. O važnim opažanjima i podršci koju učenik dobiva redovito razgovaramo s roditeljima.

Prilike za razvoj izraženih interesa i sposobnosti

Kada učenik brže napreduje u nekom području, pružamo mu prilike da znanje produbi i primijeni u zahtjevnijim zadacima. Tome posebno pogoduje obogaćeni program. U MathLabu, primjerice, skupine oblikujemo iznova za svaku nastavnu cjelinu, pa svako dijete dobiva vježbu ili izazov koji mu je tada potreban. Rad u malim skupinama, a u dijelu nastave i rad dvaju učitelja, omogućuju prilagodbu zadataka i individualni rad s učenicima. Za učenike s izraženim interesom ili sposobnošću u određenom području ili predmetu možemo organizirati i dodatni rad s mentorom za to područje. Mentor s učenikom određuje ciljeve u području njegova izraženog interesa ili sposobnosti, predlaže prilike za produbljivanje znanja i razvoj vještina te prati njegov napredak. Učenici koji to žele mogu se uključiti u natjecanja i uz podršku mentora pripremati se za njih.

Darovitost

Podršku učenicima izraženih interesa i sposobnosti pružamo u svakodnevnoj nastavi. Kada opažanja nastavnika upute na mogućnost darovitosti, u praćenje se uključuje školski Tim za darovite, u kojem su i psiholog i pedagog. Uz školska postignuća promatramo način na koji učenik razmišlja i pristupa zadacima, dubinu njegovih interesa te kako se nosi s izazovima. Razgovori s učenikom i roditeljima pomažu nam steći cjelovitiju sliku njegovih snaga i razvojnih potreba. Na temelju mišljenja Tima odluku o darovitosti donosimo u skladu s propisima.

Za učenika s utvrđenom darovitošću Tim s učiteljem ili mentorom izrađuje individualizirani kurikulum, koji dajemo roditeljima na uvid i čiju provedbu s njima zajedno pratimo. Kurikul može uključivati složenije zadatke, dublju obradu sadržaja, povezivanje različitih područja i mentorski rad. Učenika potičemo da svoje ideje izrazi, razrađuje, provjerava i ostvaruje, uz istodobno razvijanje samostalnosti, ustrajnosti i odgovornosti.

Pratimo i učenikov socioemocionalni razvoj, koji može teći drukčijim tempom od razvoja njegovih sposobnosti u području darovitosti. Zato zahtjeve prilagođavamo njegovoj razvojnoj dobi, a pozornost posvećujemo odnosima s vršnjacima, doživljaju uspjeha i pogreške te osjećaju pripadnosti razredu. Učitelji, stručni tim i roditelji pritom surađuju kako bi učenik svoje sposobnosti razvijao uz emocionalnu sigurnost i zadovoljstvo učenjem.

05 Školski kodeks

Školski kodeks Prizme utvrđuje vrijednosti i standarde na kojima se temelje učenje, poučavanje, vrednovanje i odnosi u školskoj zajednici. Primjenjuje se na učenike, učitelje i roditelje, uz uvažavanje dobi, razvojnih potreba i odgovornosti svakog sudionika.

01	**Znanje se temelji na razumijevanju.** Nastava potiče usvajanje znanja, uz razumijevanje, zaključivanje, analizu, argumentaciju i primjenu.
02	**Učenici razvijaju akademsku odgovornost.** Škola potiče učenike da razviju odgovornost za izvršavanje svojih obveza, potiče razvoj njihovih radnih navika, vještina učenja i sposobnosti organizacije te prati napredak svakog učenika.
03	**Vrednovanje je jasno, dosljedno i pravedno.** Temelji se na iskazanom znanju i ostvarenim ishodima, prema jasnim kriterijima i uz stručnu prosudbu učitelja. Povratna informacija učeniku pokazuje što je usvojio i na čemu još treba raditi.
04	**Različita mišljenja iznosimo argumentirano i s poštovanjem.** Potičemo učenike da oblikuju vlastite stavove i obrazlažu ih. Istodobno ih učimo pažljivo slušati, razmotriti drukčije mišljenje i voditi raspravu s uvažavanjem sugovornika.
05	**Pogreške i izazovi dio su učenja.** Pogrešku promatramo kao priliku za napredak. Učenike potičemo da preispitaju svoje postupke, prihvate povratnu informaciju i pokušaju ponovno. Tako razvijaju ustrajnost i sigurnost u suočavanju s izazovima.
06	**Razvijamo samostalnost i inicijativu.** Učenike potičemo da najprije sami promisle, pokušaju i potraže rješenje. Ako zapnu, učimo ih prepoznati što im je teško i zatražiti pomoć koja će im omogućiti da nastave samostalno.
07	**Njegujemo empatiju i odgovornu suradnju.** Poštujemo dostojanstvo i različitosti drugih, pružamo podršku i odgovorno sudjelujemo u zajedničkom radu. Neprimjereno ponašanje rješavamo pravodobno, uz razgovor i priliku da učenik preuzme odgovornost te popravi svoje postupke.
08	**Znatiželja i inicijativa pokreću učenje.** Potičemo istraživanje i stvaralačko promišljanje. Učenicima pružamo prilike da predlažu ideje, provjeravaju ih, preuzimaju inicijativu i promišljaju o rezultatima svojeg rada.
09	**Poštenje u učenju temelj je povjerenja.** Učenike učimo da svoj rad predstavljaju pošteno, priznaju tuđi doprinos i odgovorno koriste izvore znanja.
10	**Škola i roditelji surađuju u interesu učenika.** Škola i roditelji pravodobno razmjenjuju važne informacije i razgovaraju s poštovanjem. Škola donosi stručne odluke uz uvažavanje roditeljskih opažanja te čuva povjerljivost podataka i dostojanstvo svih uključenih.

Školski kodeks očituje se u svakodnevnom školskom životu i odnosima. Jasna očekivanja, podrška učitelja i međusobno poštovanje stvaraju sigurno, pozitivno i inspirativno okruženje u kojem učenici uče i izrastaju u samostalne i odgovorne mlade ljude.

06 Odgoj, sigurnost i odgovornost

Pristojnost, marljivost i empatiju njegujemo jednako predano kao i znanje.

Pristojnost. Važno nam je da učenici Prizme znaju pozdraviti, zamoliti i zahvaliti, pričekati na red i pažljivo saslušati sugovornika.

Marljivost. Važno nam je da učenici znaju da se trud i ustrajnost potiču i cijene.

Empatija. Važno nam je da učenici brinu o drugima, pomažu jedni drugima i drže se podalje od svega što bi moglo povrijediti drugoga.

Pravila i odgovornost

Pravila ponašanja dogovaramo s razredom na početku školske godine. Trud, ljubaznost i pomoć drugima prepoznajemo i ističemo. Kad učenik prekrši pravilo, s njim razgovaramo o posljedicama i dajemo mu priliku da preuzme odgovornost i ispravi pogrešku. Ako se ponašanje ponavlja, uključujemo roditelje i stručni tim. Pedagoške mjere izričemo u skladu s propisima.

Sigurnost i prevencija nasilja

Prema svim oblicima vršnjačkog nasilja, od tjelesnog i verbalnog do ruganja, isključivanja iz skupine i nasilja putem interneta, imamo nultu toleranciju. Jednako ozbiljno shvaćamo i nepoštovanje prema učiteljima i drugim odraslima u školi.

Posebnu pozornost posvećujemo prevenciji:

- Na Emocionalnom kompasu djeca uče prepoznati svoje emocije i rješavati sukobe razgovorom.
- Pažljivo pratimo znakove koji upućuju na to da dijete nešto muči, kako bismo pravodobno reagirali i pružili mu podršku prije nego što problem preraste u veći.

Kad do nasilja ipak dođe, postupamo prema Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima: odmah zaustavljamo nasilje, razgovaramo sa svim uključenim učenicima, obavještavamo roditelje i, kad to propisi nalažu, nadležne službe te uključujemo stručni tim, koji izrađuje plan daljnjeg postupanja. Situaciju pratimo dok se ne razriješi. Podršku pružamo djetetu koje je povrijeđeno, ali i djetetu koje je povrijedilo drugoga, kako bi promijenilo svoje ponašanje.

Mobiteli i tehnologija

Tijekom cijelog boravka u školi učenici su bez mobitela. Učenici ih pri dolasku ostavljaju na za to predviđenom mjestu i preuzimaju pri odlasku. U hitnim slučajevima roditelji se javljaju školi, a mi odmah obavještavamo dijete. U višim razredima učenike poučavamo odgovornoj i sigurnoj uporabi tehnologije, uključujući i alate umjetne inteligencije.

Briga o zajednici

Svaki učenik ima svoje zaduženje u razredu. Tako razvija osjećaj zajedništva i brigu o prostoru i opremi koje dijelimo. Zaduženja i uloge redara prilagođavamo dobi:

- U nižim razredima učenici paze na urednost razreda i ploče, dijele pribor, zalijevaju biljke, pomažu postaviti stol za obrok te se brinu o razrednoj knjižnici i kutku za pokuse.
- U višim razredima vode jutarnji krug, dočekuju goste i predstavljaju školu, pomažu mlađima u programima Buddies, pripremaju pribor za ScienceLab i razvrstavaju otpad.

Učenici sudjeluju i u radu razrednog vijeća i Vijeća učenika, gdje predlažu i dogovaraju razredna pravila i zajedničke projekte te za njih preuzimaju odgovornost.

07 Nastavnici, mentori i stručni tim

U Prizmi učenike prati tim učitelja, nastavnika i stručnih suradnika. Sastav tima mijenja se s dobi učenika, a njihova suradnja omogućuje kvalitetno planiranje nastave i cjelovito praćenje razvoja svakog učenika.

Nastavni tim u nižim razredima

Nastavu vode dva učitelja razredne nastave, koji među sobom raspoređuju kurikularna područja. U dijelu nastave rade zajedno, što omogućuje više individualnog rada i rad u manjim skupinama. Nastavu engleskog jezika vodi učitelj razredne nastave specijaliziran za engleski jezik ili učitelj engleskog jezika, a nastavu tjelesne i zdravstvene kulture kineziolog. Od prvog razreda TehnoLab vodi učitelj informatike. Izborne i dodatne programe, primjerice njemački jezik i vjeronauk, vode učitelji odgovarajućih područja. Pedagog ili socijalni pedagog vodi radionice za razvoj socijalnih i emocionalnih vještina.

Nastavni tim u višim razredima

Nastavu u višim razredima vode predmetni učitelji. Već u četvrtom razredu uključuju se u dio nastave kako bi upoznali učenike, a učenici njih i njihov način rada. Tako se prijelaz u peti razred odvija postupno. Timska suradnja predmetnih učitelja važna je za kvalitetnu provedbu obogaćenog programa u višim razredima. Predmetni učitelji zajedno planiraju međupredmetne teme i projekte, usklađuju sadržaje i zadatke te učenicima omogućuju da znanje iz različitih predmeta povežu i primijene u zajedničkom radu. Redovitom razmjenom opažanja učitelji stječu cjelovitiji uvid u napredak učenika, što im omogućuje da usklade očekivanja i koordinirano prate učenikov razvoj.

Mentorstvo i stručna podrška

Učitelji u svakodnevnom radu prate kako učenik usvaja znanje, u čemu pokazuje interes, kako surađuje s drugima i kada mu je potrebna podrška. Za svakog učenika određuje se **mentor** koji povezuje opažanja učitelja i održava cjelovit uvid u njegov napredak. U nižim razredima ulogu mentora ima razredni učitelj. U višim razredima mentorska se podrška organizira u suradnji razrednika i predmetnih učitelja. U **stručnu podršku** uključuju se pedagog ili socijalni pedagog, psiholog i logoped, ovisno o učenikovim potrebama.

08 Suradnja s roditeljima

Roditelji poznaju svoje dijete u okolnostima koje škola ne vidi, a učitelji ga svakodnevno prate u učenju i odnosima s drugima. Razmjena tih uvida pomaže nam bolje razumjeti učenikove potrebe, prepoznati njegove snage i pravodobno mu pružiti podršku. Roditelje redovito obavještavamo o djetetovu napretku, interesima i područjima u kojima mu je potrebna pomoć. Jednako nam je važno čuti opažanja i pitanja roditelja.

Roditelji školski rad prate putem e-Dnevnika i razredne aplikacije, dok o učenikovu napretku, razvojnim potrebama i dogovorenoj podršci razgovaramo na individualnim susretima. Za pitanja o svakodnevnom radu prva je osoba za razgovor razredni učitelj odnosno razrednik. Za razgovor o cjelovitom napretku učenika u višim razredima roditeljima je na raspolaganju i njegov mentor, koji prema potrebi uključuje predmetne učitelje i stručni tim. Organizacijska i ugovorna pitanja roditelji rješavaju s vodstvom škole. Suradnju gradimo na otvorenoj, izravnoj i povjerljivoj komunikaciji, uz poštovanje uloga i odgovornosti roditelja i škole.

09 Prvi razred

U prvom razredu postavljamo temelje znanja i radnih navika, ali jednako pažljivo pratimo kako dijete stječe sigurnost u novoj ulozi učenika. Uz znanje utemeljeno na razumijevanju, potičemo razvoj:

- znatiželje, zaključivanja i rješavanja problema
- samostalnosti, inicijative i prvih vještina učenja
- jasnog izražavanja i pažljivog slušanja drugih
- suradnje, empatije i poštovanja
- odgovornosti za vlastite obveze i zajednički prostor
- samopouzdanja i ustrajnosti pri suočavanju s izazovima.

To su razvojni ciljevi kojima učenike usmjeravamo tijekom prvog razreda, uz uvažavanje različitih početnih iskustava i tempa napredovanja.

Tjedni fond sati u prvom razredu

Nastava prema hrvatskom kurikulumu

- Hrvatski jezik — 5 sati
- Matematika — 4 sata
- Priroda i društvo — 2 sata
- Engleski jezik — 2 sata
- Tjelesna i zdravstvena kultura — 3 sata
- Likovna kultura — 1 sat
- Glazbena kultura — 1 sat

Obogaćeni program – okvirna satnica

- Razredna tribina — 2 sata
- MathLab — 1 sat
- ScienceLab — 2 sata
- English Plus — 1 sat
- Kreativa — 1 sat (preporučeni program)
- TehnoLab — 1 sat (preporučeni program, prema rasporedu)
- Emocionalni kompas — 1 sat
- Kooperativno učenje — uključeno u nastavu
- Projektna nastava i Zagreb kao učionica — prema planu projekata

Obogaćeni program dio je školskog dana do 15:00 i odvija se u vremenu koje bi učenici inače proveli u produženom boravku. U prvom razredu provodimo ga uz igru, pokuse, priče, stvaralaštvo i praktične izazove. Učitelji biraju aktivnosti i vode učenje tako da pobude znatiželju, uključe djecu u rad i potaknu ih na razmišljanje. Zahtjevnost postupno povećavamo, uz podršku učenicima i **dovoljno vremena za kretanje i odmor**. Važno nam je da djeca u programu sudjeluju s veseljem te grade povjerenje u vlastite sposobnosti. Raspored i broj sati obogaćenog programa može se tijekom godine prilagođavati prema planu nastave i projektima.

Školski dan

Školski dan uključuje nastavu, obogaćeni program, sport, odmor i boravak na otvorenom. Učenici tijekom dana imaju doručak, ručak i dvije užine. Raspored planiramo tako da učenici imaju vrijeme za usredotočen rad, praktične i zajedničke aktivnosti te kretanje tijekom dana. Prikazana organizacija odnosi se na **prvi razred**; u višim se razredima prilagođava dobi učenika i zahtjevima nastave.

Dolazak i jutarnji krug 8:00–8:30
Jutarnje dežurstvo počinje u 7:30 sati, a učenici dolaze od **8:00 do 8:15 sati**. To je vrijeme za doručak i miran početak dana. Od **8:15 do 8:30 sati** razred se okuplja, upoznaje plan dana i priprema se za rad.

Nastava i obogaćeni program 8:30–15:00
Tijekom dana izmjenjuju se nastava prema hrvatskom kurikulumu i sadržaji obogaćenog programa. Dio aktivnosti odvija se u manjim skupinama ili uz dva učitelja.

Kretanje, odmor i boravak na otvorenom
Uz nastavu Tjelesne i zdravstvene kulture, učenici svakoga dana imaju prilike za kretanje u sportskim aktivnostima, duljim odmorima i igri na otvorenom. Kretanje raspoređujemo tijekom dana kako bi se razdoblja usredotočenog rada izmjenjivala s aktivnošću i odmorom.

Zagreb kao učionica
Jednom mjesečno dio učenja selimo u grad. Muzeje, kazališta, znanstvene ustanove, parkove i druge prostore biramo prema temama kojima se učenici bave. Grad im tako postaje mjesto istraživanja: ono što su učili u razredu mogu promatrati, ispitati i povezati sa svakodnevnim životom.

Terenska nastava, škola u prirodi i kampovi
Dvaput godišnje, u jesen i proljeće, učenici sudjeluju u terenskoj nastavi ili školi u prirodi, a trajanje, odredište i sadržaj prilagođavamo dobi. Ondje uče neposrednim promatranjem i istraživanjem, kreću se i zajedno borave izvan uobičajenog školskog okruženja. Tijekom godine nudimo i tematske kampove po izboru, a na kraju školske godine organiziramo **završni kamp**, u koji se učenici uključuju prema odluci roditelja.

Završetak dana i aktivnosti nakon nastave
Pred kraj dana razred se kratko osvrće na rad, provjerava razumije li svatko što treba napraviti kod kuće i priprema se za odlazak. **Obvezni dio školskog dana završava u 15:00 sati.** Od **15:00 do 17:00 sati** učenici imaju popodnevnu užinu, a prema rasporedu i prijavama dostupni su im produženi boravak, izborna nastava i dodatne aktivnosti, poput sporta i stranih jezika. U tom se terminu može organizirati i vjeronauk za učenike koji ga odaberu.

Primjer jednog školskog dana u prvom razredu

Raspored je ilustrativan. Predmeti i aktivnosti mijenjaju se tijekom tjedna, uz redovitu izmjenu nastavnih i praktičnih aktivnosti, odmora i kretanja.

7:30–8:00	Jutarnje dežurstvo
8:00–8:15	Dolazak, doručak i miran početak dana
8:15–8:30	Jutarnji krug: razgovor i plan dana
8:30–9:15	Hrvatski jezik
9:20–10:05	Matematika
10:05–10:35	Užina i odmor na otvorenom
10:35–11:20	Engleski jezik
11:25–12:10	Tjelesna i zdravstvena kultura
12:15–13:00	Ručak i mirni odmor
13:05–14:40	Priroda i društvo i ScienceLab: istraživanje u skupinama, uz kratki odmor
14:40–15:00	Završni krug: osvrt na dan i dogovor o zadaći za kod kuće
15:00–17:00	Popodnevna užina, produženi boravak i izvannastavne aktivnosti

Svakog dana u rasporedu je po jedan lab (ScienceLab, MathLab ili Razredna tribina), a tijekom tjedna i English Plus, Kreativa i Emocionalni kompas.

Domaće zadaće

Domaće zadaće pomažu učenicima učvrstiti naučeno, pripremiti se za nastavu i razvijati naviku redovitog rada. Zadajemo ih odmjereno i usklađujemo među učiteljima, vodeći računa o dobi učenika i njihovim ostalim obvezama.

U nižim razredima naglasak je na redovitom čitanju i kraćem uvježbavanju, a istraživačke i projektne zadatke zadajemo povremeno. U 4. razredu učenike postupno učimo samostalnije planirati, učiti i provjeravati svoj rad, kao pripremu za predmetnu nastavu. U višim razredima domaće zadaće obuhvaćaju uvježbavanje i pripremu za nastavu, a tijekom godine učenici samostalno istražuju te rade na projektima i prezentacijama.

U 1. razredu posebnu pozornost posvećujemo čitanju s razumijevanjem. Ostale zadaće određujemo prema potrebama učenika i pripremi za aktivnosti koje slijede u nastavi, s ciljem stjecanja početnih radnih navika. Prije odlaska iz škole provjeravamo razumiju li učenici što trebaju napraviti i kako pristupiti zadatku. Udžbenike učenici nose kući petkom, a za svakodnevno čitanje i zadaće nose ono što im je taj dan potrebno.

Kako roditelji mogu podržati dijete
U početku roditelji mogu pomoći djetetu uspostaviti vrijeme i mjesto za rad te ga podsjetiti da provjeri svoje obveze. Kako dijete napreduje, postupno mu prepuštaju organizaciju i izvršavanje zadaća. Korisno je pokazati interes za ono što uči i ohrabriti ga da, kada zapne, najprije pokuša samostalno, a zatim zatraži pomoć.

Zadaću izrađuje učenik. Ako je zaboravi ili ostavi nedovršenu, učitelj s njim razgovara o tome što se dogodilo i pomaže mu da sljedeći put bolje isplanira rad. Roditelji pritom podržavaju dijete, a zadatke rješava ono samo.

Dobro došli u Prizmu!

Hvala vam što ste odvojili vrijeme da upoznate Prizmu. Rado ćemo odgovoriti na vaša pitanja i upoznati vas i vaše dijete.

Tim Prirodoslovne osnovne škole Prizma